

Előfizetési árak:

Están vagy házhoz küldve:
 Egész évre. 20.— kor.
 Félévre . 10.— kor.
 Negyedévre 5.— kor.
 Egy hónapra 1.70 kor.
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja.

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
 Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Tudomány és vallás.

Debreczen, decz. 3.

Az igazi tudományosság soha sem helyezi magát ellentétbe a vallás elveivel és a történelem tanúsága szerint a valódi tudomány mindenkor elismerte szükségét annak, hogy ott, hol vizsgálódásainak határt szabnak a végokok kifürkészhetlen rejtélyei, az emberi természetben gyökerező vallás vizsgálja meg a csüggedő emberi szívet.

A tudománynak a valláshoz való viszonya teremtette meg a humanismus nagy eszméjét, mely korunk irányelvei között az első helyet foglalja el s elveti a vallás-erkölcsi alap nélkül való tudomány fogalmát. A kettő egymás mellett tehát összhangban él és fejlődik. De vigyáznunk kell arra, hogy fogalomzavarba ne essünk, mert valamint igaz, hogy a vallástalan tudományosság a leghelytelenebb következtetésekhez jut, épen oly igaz, hogy a tudománynak nincs vallása s ott, hol a tudomány egyes ágait vallásfelekezeti elvek

szerint kívánják tárgyalni, visszaélést követnek el az ember legszentebb joga, a szabad vizsgálódás ellen.

Ily gondolatok foglalkoztathatták a budapesti kir. tudományegyetem tudós profeszorait, midőn a keresztjelvényét az aulában kifüggesztetni határozták s midőn az egyetemi hitszónoki állás betöltéséről tanácskoztak. Az a viszony, melyben a budapesti tudományegyetem a katolikus egyházzal szemben áll, nem követeli, hogy a katolikus vallásfelekezettel szemben ellentétbe helyezkedjék az ország első tudományos intézete és csak helyeselni lehet, hogy a tudomány legfelsőbb fokán megadják a vallásos eszméknek a legmagasabb tiszteletet és hogy e tiszteletnek külsőleg is kifejezést adnak.

Viszont a magyar katolikus egyháznak a multban uralkodó vallási jellege nem involválhatja azon előjogokat, hogy a kir. tudományegyetemen csupán a katolikus egyház jelvényei használtassanak és csupán katolikus hitszónok alkalmaztassék. Mert bár ismerjük azon velleitásokat, melyek a buda-

pesti tudományegyetemnek tisztán katolikus jellegét vitatják, a magyar törvényhozás nem ismerte el ezen követelések jogosságát s ma már nem lehet kétség az iránt, hogy a budapesti tudományegyetem oly állami intézmény, melyhez egyik vallásfelekezet sem tarthat kizárólagos igényt. Az egyetem felekezeti jellegének előtérbe helyezése a mai körülmények között szerencsétlen gondolat, mely nem a szabadelvűség jegyében született s mely egyáltalán nem alkalmas arra, hogy az annyira hangsúlyozott társadalmi békét erősítse. A jogi kar tudós tanárai tehát újabb határozatukkal nem tettek jó szolgálatot a magyar társadalomnak és sem az ifjuságnak nem mutatnak jó példát, sem a magyar tudományos egyetem régi jó hírnevének erősítésére nem szolgálnak.

Az egyetemi ifjuság többsége, mint a közelmúlt eseményeiből tapasztaltuk, erősen néppárti jellegű befolyás alatt áll és ennek a helytelen és káros befolyásnak a jogi kar határozatával újabb lökést adott s aggodalmat okoz a szabadelvűség

TÁRCZA

Első lovagias ügyem.

Irta: Filep Jenő György.

Bocsáss meg, nyájas olvasó, de hogy megértsed ezt a történetet, emlékezzem fonálán vissza kell mennem csecsemő koromig.

Körülbelül három hónapos lehettem, amikor dajkám karján sétára indultam a városligetbe. Szép tavaszi idő volt. A nap meggondolatlan pazarsággal szórta arany kévét a zöldelő városligetre. (Még akkor fák is voltak benne.) Dajkák, pesztrák, kisebb-nagyobb gyerekek egész légiója, sűrűn, mint a cziperke gomba heverték a fűben szertesztét. Hogy leírásomra a hiányosság bélyegét ne süssék, elárulom, hogy a dajkák és pesztrák már akkor is nagy vonzalommal viseltettek a hadsereg iránt s mindenik mellett lehetett látni egy-egy bakát, tüzért, sőt elvétve huszárt is.

Alig, hogy kiértünk, dajkám — Zsuzsi — egy nagy fa alá telepedett le velem, melynek sűrű árnyéka elfogta előlünk a napot. Azután elővette a kaucuk esővel ellátott üveget, melyben tej volt s a számba dugta.

Csöndesen hozzáfogtam a mütéhez, vagy a mint köznyelven mondják: szopáshoz. Közben azon gondolkodtam, hogy milyenek is a modern mamák! Bezzeg más-ként volt az azeelőtt! Manap, sajna, így kötik be a szegény csecsemő szemét, a helyett, hogy az édes mamája... Gondolatom fonálát itt hirtelen el kellett metszenem. Egy tüzer közeledett.

A tüzer megállott előttünk s a Zsuzsit egész szemtelenül fikszirozni kezdte. Holmi goromba megjegyzést akartam épen a fejéhez sujtani, — de hirtelen eszembe jutott, hogy még csak három hónapos vagyok és még nem tudok beszélni. Hallgatnom kellett hát! A tüzer pedig csak ott állott tovább, mintha le lett volna ragadva s nyugodtan pödörgette a bajuszát. A Zsuzsinak azonban, úgy látszik, tetszett a dolog, mert mosolygott.

— Jaj de szép idő van, — szolt végre a tüzer, egy hatalmas szuszt véve.

— Bizony szép, — felelt Zsuzsi elpirulva.

Igy kezdődött az ismerkedés. Mint tapasztalataim bizonyítják, hasonló eszmecserék elég gyakoriak ma is.

— Megengedi ugy-e bár, kisasszony, hogy mellé üljek? — folytatta a szemtelen tüzer.

Az engedelmet be sem várta, hanem

odatelepedett a Zsuzsi mellé. Mi lesz most? Kíváncsiságom a legnagyobb fokra hágott s lázas érdeklődéssel figyeltem minden mozzanatot.

Hát először is az történt, hogy Zsuzsi kivett az öléből s a fűbe ültetett. Ez egy cseppet sem volt inyemre, mert csak vékony ruhácska volt rajtam s a föld meglehetősen hideg volt. No de elnyeltem keserűségemet, gondolván, hogy a következők bőségesen fognak kárpótolni.

Mi történt?

A tüzer, a ki röviden bevallotta, hogy Jósának hívják, átölelte Zsuzsi derekát s halk hangon kezdetek beszélgetni. En rám pedig egyszerűen a feledés fátyolát borították! mintha a világon sem lettem volna. Ez bosszantó volt, elhíhetik kérem. No de, várjatok csak, gondoltam magamban.

Sivító hangon adtam megnyilatkozást érzelmeimnek. De mi ez? A Zsuzsi nem hall? Még jobban sivitottam, akkorákat, hogy ilyenkor oda haza, a földszinti suszter eldöngeti a feleségét, az első emeleti bárónő ideggörcsökhöz esik, a második emeleti professzor előordítja a házmestert s fölmondja a lakást, a harmadik emeleti fiskális csendháborítási pört akar az apám nyakába sózni, ha nem tépi ki gyökerestől a fia torkát, — már mint az enyémet, a többi lakónak pe-

Szálloda és vendéglő „Debreczen városához“

Kényelemmel és teljesen ujjann berendezett szobáival, továbbá bármily nagyobb társas avagy családi összejövetelekre alkalmas éttermeivel, megyszerie előnyösen ismert kitűnő konyhája és természetes boraival elfogad és a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett teljesít megbízásokat lakadalmi és egyéb ünnepekre.

Söracsarnok. Frissen készült izletes étkek nagy választék mellett a nap bármely szakában éjjel 12 óráig.

Villásreggelik a legváltozatosabb étlap szerint. Dréher-féle Korona-sör.

A nagyérdemű közönség jóindulatát továbbra is kéri

tisztelettel

NÉMETH ANDRÁS, vendéglős.

igaz barátainak. Mert valóban nagy szükség van a vallás-erkölcsi érzés ápolására és fokozására, de ha ezt a célt el akarjuk érni, azt úgy tegyük, hogy ne csak egy felekezetet támogassunk törekvésében, hanem mindeniket. És ha felállítjuk a katolikus hitszónoki állást, állítsuk fel az egyetemen levő más vallású tanulók felekezetének hitszónoki állását is. És ha behozzuk az egyik vallásfelekezet jelvényeit az egyetem termeibe, vagy egyéb helyiségeibe, hozzuk be a többi vallásfelekezet jelvényeit is. Sőt a vallásfelekezeti egyenjogúság további követelményekkel is előáll és azt mondja: ha van az egyetemen katolikus theologiai fakultás, állítsunk fel a protestáns vagy más felekezet részére is theologiai fakultást ugyanott. Az állam előtt minden felekezet egyenlően fontos és egyenlő gondozást igényel.

Ime, ilyen következtetésre vezet az, ha felekezeti álláspontra helyezve, a főszempontot — mely a tudomány fejlesztése — figyelmen kívül hagyjuk.

És valóban igaza van annak a felfogásnak, hogy esetleg a vallás profanálására vezethetne az, ha az országban levő összes felekezetek jelvényeivel díszítjük fel a budapesti tudományegyetem auditoriumait s egyéb termeit. Ne abban keressük tehát az igazságot, hogy a felekezeti ellentéteket kiélesítsük, erre nincsen szükség, hanem igen is arra nagy szükségünk van, hogy egyetemünk ifjúságában, a vallásos

érzést fejlesszük és erősítsük. E célt azonban nem érjük el a felekezeti féltékenység és vetélkedés felébresztésével, mert ez által különben is erőtlenné válna társadalmunknak gyöngítését idézzük elő.

Hegedüs kereskedelemügyi miniszter és a magyar ipar. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszternek a magyar ipar előmozdítását célzó akciója ismét egy szép sikert jegyezhet fel. Hollandi szakemberek hollandi tőkével Budapesten a Váci-úton egy nagy kakao-, csokoládé- és csokoládégyárat állítottak fel, melynek létezéséről nemcsak a fővárosnak, hanem a vidéknek is oka van tudomást venni, miután arról van szó, hogy azok az óriási összegek, melyek kakaoért és csokoládéért évente külföldre vándorolnak, itt maradjanak az országban és itt gyümölcsözzenek. A gyár vezetése Rademaker J. P. vezérigazgató kezében van, aki e téren elsőrendű szakember s az ő személye kezesség a vállalat virágzására nézve, mely vállalat támogatását mindenki hazafias kötelességének fogja tartani annál inkább, minthogy e hazai gyár termékei egy a minőséget, mint a jutányosságot illetőleg kiállják a versenyt a külfölddel. Hegedüs kereskedelemügyi miniszter, ki a kész telepet behatóan megismerlélte, teljes megelégedését fejezte ki annak fekvése és berendezése fölött. Ha a miniszter tovább is az általa választott irányban halad, — miben kételkedni nem lehet, — akkor meg fogja érni azt az elégtételt, hogy a hazai ipar azon a fokon lássa, melyre hazafias ambíciója emelni akarja.

Az amerikai milliomos leányok élete.*

A napokban valamely lapban azt olvastam, hogy valaki a felől kérdezte meg

* Felolvasta szerző az angol club legközelebb tartott estélyén.

az uralkodókat, milyen életet gondolnak a logboldogabbnak. Csaknem egybehangzó volt a válasz: „ha úgy élhetnénk, mint más emberek.“ Az amerikai milliomos leányok is gyakran elcseserlnék az életüket valamely csinos írógépelő leányéval, vagy valami falusi szépségével.

A társaság annyit követel ezen szégyény gazdag leányoktól, hogy egy-egy a társaságba bevezetett fiatal leány a napi fáradság után valósággal le van törve.

Nézzük meg, hogy mit tesznek ezen leányok egész nap.

Az amerikai leány többnyire nyolcz órakor kel fel s néhány perc múlva ott ül szép japánszerű pongyolájában a reggelinél. De milyen reggeli! Nem úgy mint nálunk, hogy egy kis kávé meg egy kifli elég, hanem legelőbb is valami üdítő gyümölcs (a cukordinnye idejében ez elmaradhatlan) jön az asztalra. Aztán tengeri dara, vagy kása tejjel és cukorral, peccsenye (steak), két vagy három hig tojás pohárban, végül vastag palacsinta sziruppal. A reggeli egy félóránál többet vesz igénybe. Reggeli után átsétál a kisasszony öltözőjébe, hol ott várják már a divatárusné, a körömtisztító, varróleányok, svéd masszírozó, hajfésülő és más ilyenfajta népség.

Ugy 10 óra felé kész az öltözékével s vagy lóra ül, vagy kocsiját rendeli elő és sétakocsizást tesz a parkban. Tizenegy óra felé zene leczkét vesz, vagy vivóórát tart, elmegy valamely köz olvasóterembe, vagy pedig nekiindul az áruházakban szétnézni Tiffany-nál gyönyörködik a gyönyörű ékszerekben, elmegy Macy-hez, az újvilág egyik legnagyobb boltjába, hol 3000 segéd és leány 40—50,000 embert szolgálnak ki naponként. — Tizenkét órakor ezukrászdába megy, onnan fel a hölgyek klubjába egyet

dig kinjában ég felé áll a haja s épen nem válogatott szavakban rögtöni halálotat kívánják.

De a Zsuzsi a fülebotját sem mozdítja meg, hanem a helyett egy akkora esőkot czuppantott el, hogy a szegény tűzér szinte nyögött bele. A tűzér viszonzta, de kisebb mértékben.

Minden vérem felforrzott. Odacsusztam a Zsuzsi mellé, a kötőjét kezdtem ránczítani s bögtem hatványozott mértékben. Mit értem el? Azt, hogy a tűzér a következő szavakat intézte hozzám:

— Ne bögj, te mihaszna poronty, a rézangyalodat, mert úgy oldalba ruglak, hogy no!...

El kellett nyelnem ezt a keserű pirulát is. Lovagias elégtételt nem kérhettem tőle a durva sértésért, hisz még csak fráter sem volt a nyomorult! A helyett megvetően végig mértem s tüntetőleg hátat fordítottam.

Ez volt életem első epizódja. Nem tagadom, mindannyiszor bizonyos foku ingerültséggel gondoltam vissza reá! Érelte bennem ezt a keserűséget, hogy csecsemőkorom összes dajkájának volt katonája s mikor üdítő sétára vittek, összes élvezetem abból állott, hogy leültettek egy bokor tövébe, hol zavartalanul gondolkodhattam a kör négyesgöcsítésének proplemáján, míg ők ketten egy másik bokor tövében gyakorlati leczkéket vettek a szerelem élettanából. Gyakran órák hosszáig voltam magamra hagyatva, hogy az alatt akár a nyakamat is kitorhíthattam volna. Tiltakozni egy esetben sem mertem, mert féltem, hogy a fentemlített eset ismétlődni fog. Csecsemőkorom így épen nem mondható rózsásnak, inkább rozsdásnak, mert telve volt az a keserűség rozsdafoltjaival. A rozsdafoltokból gyűlölet támadt a hadsereg ellen.

Meggyűlöltem a katonákat, egyenkint és összesen s ez a gyűlölet második természetemmé vált. S a mint vannak az emberek között vad antiszemiták és antikvárok, úgy lett én belőlem a legvadabb antimilitarista.

...Átugrom egy csomó esztendő s ott folytatok, hogy szerencsésen lematuráztam. A családi tanács nyomban összeült s elhatározta, hogy jogász leszek. Mert egy jogászból lehet minden, még ügyvéd is a legrosszabb esetben.

Hogy jogászi mivoltomnak minden tekintetben eleget tehessek, a vivás mesteriségének megtanulásához fogtam.

Karácsonytájt már annyira vittem, hogy kávéházban nyilvánosan szemtelennek neveztem egy urat, a ki medikusnak adta ki magát, de a kiról kiszült, hogy csak egy faczér pinczér. De hát ez nem változtat a dolgon! Karácsony után pedig két lovagias ügyben segédkeztem.

Lassan-lassan olyan nimbus-féle valami környékezte a fejemet s törzskávéházamban ahol az egyetem helyett a napot töltöttem, bizonyos tekintélyre tettem szert. A pinczér doktornak urnak szölongattak, a kollegák pedig bizonyos foku belső irigységgel voltak b. személyem iránt eltelve. Persze, ugy hébe-hóba olyan célzásfélétet nem mulasztottam el megtenni, melyek levágot fülekre, levágot orrokra meg általam fölhasított gyomrokra vonatkoztak.

Egy este azonban, a mint lefeküdtem, nem tudtam elaludni, szememet egyre kerülte az álom. Ez a kerülgetés szörnyen kellemetlenül hatott reám.

Figyelni kezdtem hát s csakhamar rájöttem, hogy lelkiismeretemet kerülgeti. De miért? Hopp! itt valaminek kell lenni! Da ist der Hund begraben — ezitáltam magamban a németek nagy költőjét.

Egy röpke pillantást vettem lelkiismeretem legbensejébe. S mit láttam ott? Levágot orrokat, levágot füleket, fölhasított gyomrokat, melyeket a kerülgető álom onnan sorban előczibált a fülénél fogva. — Ez a pillantás még egy különös tapasztalatra vezetett, hogy az ember lelkiismerete sötét s sok-sok minden van oda eltemetve, a minek az ember épen nem örül.

Ez a röpke pillantás engem nem töltött el örömmel. Vagy egy tuczat orr, ugyanannyi fül és felhasított gyomor jött elő a sötétebből s mintha így szólottak volna: oh, te hazug, hazug, hazug...

Brr! Megborzadtam. Én, hazug...???

De miért nem hagynak ezek nekem épen ma békét? Hiszen eddig a legnagyobb nyugalomban éltünk egymással? Ha csak sajátkezüleg ontott vér kell, szolgálhatok én avval is! S a mint gondolataimat így tovább fűztem, az orrok, fülek és gyomrok szép csöndben ismét visszavonultak lelkiismeretem legbensejébe, ugy, hogy a legszorgosabb kutatás daczára sem tudtam egyet is felfedezni. A visszavonulással együtt egy terv érlelődött meg bennem: holnap a legelső embert provokálom s vért fogok ontani...

Az álom csakhamar föl hagyott a kerülgetéssel s mikor reggel felkeltem, szokatlan hareziasnak találtam magamat, mint még soha s a mint az este történetek eszembe jutottak, még erősebben elhatároztam, hogy ma provokálni fogom az első embert.

De kit? A mint gondolkozom, csecsemőkorom szomorú epizódjai jutottak eszembe. Ha már vért kell ontani, katonavér legyen! Csecsemőkorom rózsátlan tengerébe így majd belevegyül a kiengesztelődés néhány cseppje s megboszlult mult, tápot nyujt a jö-

billiárdozni. Igen! billiárdozni. És még mily kitűnően.

Némelyik 300—400 karambolt is csinál egymásután. És mily kecsesen tartják a dá-kót, ha valamely nehéz lökés van, hogy hajlik a derekuk. Nem csuda, athlétás leányok ezek s akármelyik czirkusban mutogathatnák magukat.

A billiárdozás után francia leczkét vesz, de ritka a melyik elsajátítja e nyelvet, bár határozottan jobban beszél, mint a németet, mely nyelvet ki nem állhatják. Különös is az, hogy az amerikai szereti a szorgalmas német népet, de a nyelvével utálja, az angol népet pedig utálja, mégis a nyelvét beszéli.

Nyelv-leczke után a deli leány (minden amerikai leány deli, mert gyönyörű testtartásuk van) megy bevásárolni és összeszed sok mindent, a mire nincs szüksége. Szobája tele van ugyan bric à brac-cal, de azért folyvást veszi őket. Egy pár régít kidob az udvarra, hadd szedje fel valami szegény ember — s van helye az ujnak.

Majd látogatóba megy, vagy a matineé-ra.

A matineék délután 2 órakor tartanak. Idejárnak a sentimentális leánykák, hogy lássák az ő ideáljukat, a szép Barrymov-et, vagy a bajszos színészt, Drew Jánost, vagy az ezüst hajú, de fiatal arcú Kerley Bellow-t, a ki Brown-Potter milliomos feleségét Ausztráliába szöktette, mert talentuma volt a hölgynek a színészethez és egy estélyen Washingtonban a fehér házban olyan költeményeket kezdett szavalni, hogy teljesen megérettnek nyilvánították arra, hogy a világjelentő deszkákra lépjen. Hires színész és Londonban igen magasztalták és épen oly sikert ért el, mint Langtry asszony (Jersey liloma), mert

ugy annak, mint neki a velszi herceg volt a pártfogója.

Matineé után már 6 óra felé jár az idő és haza megy ebédre. Mindig hazamegy ebédre, mert az amerikai lány szeret enni. Ebédnél látja a szüleit először. Kezet fog velük és elmondja, mit tett az egész napon át. A jó szülék örömmel néznek fel ezen tökéletességre, szívük bálványára és fenhagyon kiáltják: „Micsoda leány! Ennek a nevelésére már büszkék lehetünk.“ Igazuk is van. Ez a leány daczára nagy szabadságának, soha olyat nem tenne, a mi nem helyes. Teljes tudatában van annak, hogy ki ő. Tudja, hogy a törvény védi, de védi a nagy társadalom is, mely érett arra, hogy ugyan azon jogokat adja a nőknek, mint a férfiaknak.

Jó étvágygyal ül az ebédhez, mely ebéd nem az által tűnik ki, hogy órákig kell mellette ülni, hanem, hogy az asztal rakva mindenféle halakkal, rákokkal, süteményekkel. A pecsenyéhez 6—7-féle zöldséget hoznak be egyszerre, tessék változtatni. Általában tessék azt enni, a mi jólesik. Szarvas, prairie tyúk, banána, ananas, kávé, meleg vagy hideg tea. — Bor, Medoc vagy St. Julien. Pezsgő, Perriet-Jonet, Pommery grand sec, mostanában hazánkfiának Haraszty Árpádnak a californiai pezsgőjét is igen iszszák.

Ebéd után a férfiak mennek a dohányzó szobába, a leány zongorához ül, vagy gitáron (banjő) játszik, míg eljön 8 óra, midőn az olasz operába, vagy más színházba kell menni. És ha színház után kedvök van a híres Delmonico ba vagy a fényes Astoriába benézni, ott is elmulathatnak. Mulatnak nap-nap után, de fáradságosan. — Így él egy amerikai gazdag leány.
Komlóssy Miklós.

A boszu.

Théophile Bouin nagyon boldogtalan, mióta meghalt Hortense, a felesége; egyedül él, elhagyatottan. Most körülbelül ötven éves s a felesége csak tíz évvel volt fiatalabb, de azért mégis nagyon kellemessé tette a férje életét. Mindig vidám volt, mindig mosolygott s mindig volt egy-egy barátságos szava Théophile minden barátjához. Milyen kellemes esték voltak a Martel-utozai lakásukon! Minden nap volt egy-egy vendégük; beszélgettek, nagyokat nevettek és ittak. Az ivást mindig Théophile kezdte, mivel azonban az alkohol nagyon hamar elkábitotta: mindjárt elaludt a széken, rendesen olyankor, a mikor leginkább nyitva kellett volna tartania a szemét. De Hortense ilyenkor is gondoskodott róla: a barátjuk segítségével szépen lefektette. A barátjuk rendesen éjfél után egy órakor ment el, szép csöndesen, lábujjhegyen, hogy ne zavarja Théophile álmát... De mindennek már vége! Hortense meghalt; minden barátjuk meglátogatta Bouint a temetés után, de csak egyszer, többször nem. Ime már három hónapja, hogy Hortense meghalt s azóta Théophilenek nagyon szomorú a sorsa; nappal még csak eltölti az időt valahogy, de esténként rettenetesen érzi az elhagyatottságát... Ma este azonban nem unatkozik; a portás azt mondja neki, hogy délután kereste egy rendkívül csinos hölgy, a ki azt mondta, hogy este kilencz órakor megint eljön. Kilencz óra, csöngtetnek. Théophile kimegy ajtót nyitni s bejön egy hölgy; a portásnak jó izlése lehet, mert ez a hölgy csakugyan csinos.

Mathilde: Bouin urhoz van szerencsém?

Théophile: Én vagyok, asszonyom. Tessék bejönni. (Bevezeti az ebédlőbe.) És most szabad kérdeznem, kihez van szerencsém?

Mathilde: Mindjári megmondom, uram, csak egy kissé kipihenem magam; majd megfuladtam, mire fölértem a negyedik emeletre.

Théophile: Szolgálhatok valami frissítivel?

Mathilde: Köszönöm, igazán nagy szükségem van rá.

Théophile (ezukros narancsvizet ad neki): Tessék, asszonyom.

Mathilde: Nincs valami más frissítője? Például valami szeszes ital?

vendő könnyebb elviselésére Tehát katonának kell lenni!...

A szerencse istenasszonya úgy látszik kísérőmül szegődött, mert alig hogy törzskávéházamban helyet foglaltam, hogy a délutáni pikkolómat elfogyaszszam: a szomszédos asztalnál egy katona-féle alakot pillantottam meg. Mondom, katona-féle alakot. — Ruházata a hegyi tűzér, a hadi tengerész, a dragonyos, a honvéd, meg a közös huszár uniformisának keverékéből állott. Gallérján három arany csillag, tündöklött s fényes sarkantyut viselt. Tehát kapitány, még pedig lovas. Evvel tisztában voltam az első perczben. Talán egy menekült bur? Az indiai maharadzsa követe? Honvéd tűzér? Sok minden megfordult fejemben, de nem tudtam dönteni. Tudakozódni pedig szégyeltem. No de mindegy: fő, hogy katona.

Szegény anyád, ha tudta volna, de hogy szült volna tégedet — idéztem s valami sajnálkozásfélét éreztem bensőmben. De a sors ujjmutatása elől nem akartam kitérni. Mert hogy a sors dobta előmbe, arról szentül meg valék erősítve.

No de fogjunk hozzá. Szembe fordultam vele s a legszemtelenebb pillantásokat löveltem felé. De föl sem vette. A „Budapesti Hírlap“-ot olvasta s szinte bele volt merülve. Barátaim lázasan lesték a következőket, mert őket nem késtem értesíteni a történetéről. Egy ötletem támadt.

— Pinczér — harsogtam — hozza el a „Budapesti Hírlap“-ot.

— Kézben van, kérem alássan — ujjával a kapitány felé mutat.

— Hát vegye ki a kezéből — harsogtam még jobban — mégis disznóság, hogy holmi jött-ment alakok órák hosszáig olvasnak egy ujságot!

Kapitányomra figyeltem. Meghallotta a szóváltást. Szemöldökeit ránczokba vonta.

— Remélem, megjegyzése nem vonatkozik reám? — Szólt komoly, ünnepélyes hangon.

— Rosszul reméli, mert épen magára...

— Hallja, maga kis majom...!

— Mit, én majom, — bögttem, — én kis majom, maga... maga... valóságos orangután!!...

Ekkorra már mindketten talpon voltunk. De talpon volt az egész kávéház. Még a kassza tündére is leszállott tükörös üvegekkel körülvett trónusáról s bizalmasan mosolygott felém.

Ez volt az első felvonás. Pajtásaim gratuláltak, a kassza tündére pedig oly melegen szorongatta kezemet, hogy a legjobbakat remélhettem.

A kapitány urat persze provokáltam. Ez már a második felvonásba esik. Szomorú tapasztalatra jutottam. Kisült, hogy az én lovas kapitányom nem is annyira lovas kapitány, mint inkább egy diszruhába öltözött veterán. A „budai első magyar általános kölcsönös betegsegélyző és disztekész veterán egyesület mint r. t.“ elnöke. Csecsemőkorom emlékei tehát boszuzatlanul maradnak! De ez még semmi. A lovagias elégtételnek egyszerűen ellentmondott, mert életelvéibe ütközik minden vérontás. Micsoda? Hát nem elég, hogy lovas kapitányból veteránná vedlettél, de még gyáva is vagy?! Tajtékoztam dühömben. (Barátaim pipákat és szipkákat faragattak belőle, mint kellemes emléket őrizik.)

A lovagiasság szabályai szerint két tanuval ellátott levelet intéztem hozzá, melyben gyáva hímpelelnek és az ég tudja, hogy minek el nem neveztem. De a nyul csak nem ugrott ki a bokorból.

Mit tett a nyomorult? Képzeljék — bepörölt.

Törvényeink — sajnos — felette hiányosak. Ez tagadhatatlan. De hogy e hiányosság keserű levét miért kell nekem is megízlelni, a mikor a legkorrektebben jártam el — megfoghatatlan, ugy-e bár? Pedig úgy van. Bizonyos számú koronákra, nem fizetés esetén bizonyos számú napokra ítélték! Lesujtva távoztam a tárgyalásról.

Több mint egy esztendő telt el azóta. Diszruhás veteránomat, a koronákat, a napokat rég elfeledtem.

Tekintélyem pedig azóta folyton nőtt és nőtt s egy tűzérőnkéntesnek tényleges folytonossági hiányt okoztam képes felém, mely 7 öltéssel lett összefoltozva. A legjobb barátok vagyunk azóta. Ő büszke a vágásra, mint egy spanyol hidalgó diszes gallérjaira, én is büszke vagyok, de szerénységem tiltja, hogy ennek külső kifejezést is adjak. Szóval: kölcsönösen büszkék vagyunk.

Tegnap azután megkezdődött első lovagias ügyem harmadik felvonása. Felhívást kaptam, hogy vagy fizessek vagy üljem le e napokat, mely célzatzból ekkor és ekkor sziveskedjem elfáradni a fegyházfelügyelő urhoz.

Már most két eshetőség van. Vagy lefizetem a koronákat, s ekkor nem ülök, vagy nem és akkor ülök.

De evvel szemben ugyancsak két kérdés merül fel: Megérdemli-e egy diszruhás veterán elnök, hogy én váltsam be a gyávaságát csengő koronákra, vagy nem?

Kérlek, oh nyájas olvasó, dönts te ez irányban, mert a veteránok terén csak ez az egy gyászos tapasztalatom van s én az elfogultságnak még a látszatát is ki akarom kerülni.

Theophile: Van, de mióta a szegény Hortense meghalt, azóta nem élek vele.

Mathilde (iszik): Kár, igazán kár. (Letezsi a válláról a köpenyét.) Megengedi ugy-e, hogy letegyem?

Theophile: Oh kérem, csak tessék!

Mathilde: Rettenetesen szorít a füzöm: félek, hogy beteg leszek; kénytelen vagyok szabadulni tőle.

Theophile (nagyon csodálkozik, de azért nincs kifogása ellene): Oh kérem, tegyen úgy, mint otthon.

Mathilde: Mert tulajdonképen ezért jöttem.

Theophile: Ah! (Magában): Azt hiszem, hogy ez az asszony örült!

Mathilde (miután levetette a füzőjét): Ismeri Barangeois urat?

Theophile: Clément Barangeois?

Mathilde: Igen.

Theophile: Ismerem; jó barátom volt, de nagyon haláttalan ember. Míg Hortense élt, minden héten itt volt egyszer, de mióta a feleségem meghalt, azóta nem is láttam.

Mathilde: Clément Barangeois a férjem.

Theophile: Ah! Ön Barangeoisné?

Mathilde: Testestől-lelkestől. A férjem soha sem mert bemutatni önöknek.

Theophile: Ó, a kegyetlen!

Mathilde: Igaza volt; mert ha bemutatott volna, akkor bünt követtem volna el.

Theophile (meglepetve): Micsoda?!

Mathilde: Ne féljen! Látja, hogy nyugodt vagyok; majd mindjárt megmagyarázok mindent. De előbb mutassa meg, hol szokott aludni?

Theophile (majd kővé válik a bámulattól): Hogy hol szoktam aludni?

Mathilde: Igen, igen.

Mathilde fölkel; Theophile, aki mindebből nem ért semmit, lámpát vesz a kezébe s átmegegy a szomszéd szobába. Mathilde utána megy.

Mathilde: Nos, kedvesem, elmondom, hogy miért jöttem ide.

Theophile: Őszintén szólva: szeretném, ha nem izgatná tovább a kíváncsiságomat!

Mathilde: Midjárt megtudsz mindent. Ismered Cordenbois urat?

Theophile: Hogyne! Egyik legjobb barátom!

Mathilde: És ismered a feleségét is?

Theophile: Nem.

Mathilde: Nagyon csinos asszony, úgy látszik.

Theophile: Nem lehet csinosabb, mint te.

Mathilde: Ne beszélj ilyen ostobaságot!

... Különbö a férjem nem ért veled egyet, mert már három hónap óta udvarol Cordenboisnének.

Theophile: Ugyan!

Mathilde: Igeó a feleséged halála óta. És most nagy bosszút akarok állni rajta!

Theophile: Hogyan?

Mathilde: A férjem hetenkint kétszer Cordenboisnéknél tölti az estét — én pedig ezentul minden héten kétszer ide fogok jönni.

Theophile: Nagyszerű ötlet!

Mathilde: Ugy-e azelőtt a férjem hetenkint egyszer jött ide?

Theophile: Igen.

Mathilde: Te tíz óra tájon rendszeren elaludtál s aztán ők megcsaltak bennünket.

Theophile (meglepetve): Ők? Kik azok az „ők”?

Mathilde: A férjem meg a feleséged.

Theophile: Lehetetlen! Lehetetlen!

Mathilde: Én bizonyos vagyok benne; a férjem, az a nyomorult, maga bevallotta! Most pedig Cordenbois alattja el s az ő feleségének udvarol épen úgy, mint a tiednek.

Theophile: Ah... Ez engem annyira meglep, hogy alig térek magamhoz...

Mathilde: Mivel meg akarom magamat bosszulni, te rád gondoltam... Te nem vagy ugyan szép, ó, épen nem... (Theophile tiltá-

kozni akar.) Sőt még csak közönségesnek sem lehet mondani az arczodat, de legalább tudom, hogy te is gyűlölöd a nyomorultat! Tehát bosszút állunk rajta?

Theophile (vidáman): Igen, ezer örömmel!
Jules Lévy.

Színház és irodalom.

Vörösmarty-ünnepély.

Szombaton ünnepélyt rendezett színházunk is a nagy költő születésének százados fordulójára emlékére. Ünnepi színt öltött a színház ez alkalomra s a nagyszámu közönség meleg részvétele lelkes hangulatba hozta színészeinket is, akik a nagy halhatatlan emléke előtt szépen, meghatóan rótták le a kegyelet adóját.

Az előadást a zenekar kedves zenéjü Nyitánya előzte meg, mely zajos tetszést keltett. Ezután felgördült a függöny s megjelent a színpadon Fái Flóra, a mi kedvelt művésznök s érzésteljesen szavalta el Szávay Gyulának ez alkalomra írott, Vörösmartyt dicsőítő költeményét. Még el sem hangzott a tapsvihar, mely a művésznő szép szavát követve, mikor felhúzták a hátsó függönyt s egy igen kedves élőkép tárult elénk, mely Bartha ügyes rendezőségét dicséri. Vörösmarty szobra körül csoportosult a nép mindenféle rendből s felharsant a Szózat ajkaikon, melyet a közönség állva hallgatott meg és megismételtette nagy tetszés mellett.

Utána „A vén cigány” című költeményt szavalta Sziklay Miklós Tanay Frigyes hegedűkísérete mellett. Mind a két művész méltán szolgált rá a szünni nem akaró tapsra.

A halhatatlan költő által írott „Máróthbáns” című szomorujáték első és ötödik felvonásának előadása követte ezt, melyben Komjáthy, Odry és Bartha remekeltek művészi játékkal.

A díszelőadást T. Halmy Margit szép szavata rekesztette be. Vörösmarty Széplonkáját adta elő meleg közvetlenséggel. A szavalt több képben volt személyesítve, mely csak fokozta a nagy hatást, melyet a szép elbeszélő költemény művészi előadása keltett.

A közönség meglehetősen, szívében a nagy költő emlékével foglalkozva távozott a színházból.

A Gyurkovics-lányok.

Vasárnap délután Herczeg Ferencz e bohózatos színműve okozott nagy örömet a délutáni publikumnak, mely megtöltötte a színházat. Sok tetszést keltett Komjáthy az ezredes szerepében. Nagyon jó volt Odry Árpád Sándorffya is. Kiss Irén kitűnően alakította a sok leánynyal megáldott anyja szerepét. Szabó Irma kiváló Mimi volt. Még T. Halmy Margit, Pataky Béla és Sziklay Miklós emlithetők kisebb szerepükben.

New-York szépe.

(Nagy amerikai operette 6 képben. Irta: Morton. Színpadra alkalmazták: L. Kreun és C. Lindon. Fordították: Salgó Ernő és Molnai Emil. Zenéjét szerette: G. Kerker. — Első előadása a debreczeni színházban 1900 december 2-án.)

Megírónk a meséjét, de alig van benne valami mese. Színes, tarka képek vegyületéből áll az egész darab, mely csak arra való, hogy lássunk különféle tánczokat és hallgassunk szokatlan zenét. Az amerikai szerzők ugrálnak, nem is akartak egyebet ennél és a mi a hatást illeti, ez a darab összefüggéstelensége dacára is, elég kedvező volt, bár ezt már inkább csak vaskosabb komikummal lehetett elérni.

A darab kiállítására fényes és igen tetszetős volt. A szokatlan képek, mint az erényesöszök felvonulása, a szűzek dandárának szereplése, nagy tetszést keltettek.

A címszerepben Bödi Ella mutatkozott be előnyösen, mint operette-énekesnő. Ez a kedves megjelenésű, kellemes hangú művésznő a zsánerben is tetszéssel állta meg

helyét. F. Kállay Lujza, Perényi Margit, Bárdos Irma ugy játékkal, mint tánczokkal sok tapsot arattak és több számot ismételnők kellett.

Környey a Bronson Harre szerepében ügyes játékaival, kellemes énekszámáival arattott sikert.

Sziklay Miklós és ifj. Szathmáry különösen józú kupléikkal fokozták a hatást.

Nagy Gyula és Tanay Frigyes lehetetlen szerepüket is igen jól játszották meg.

Makray a füttykupaival és ügyes tánczával nyerte ki a közönség elismerését.

Nagy Gyuláné és Berzeviczy Etelka tánczosnők az ügyesen tánczolt valcerben arattak zajos sikert, hol méltó társuk volt Nagy József is.

A darab, bár értéke nincs, mint különlegesség, megérdemli a megtekintést.

(Börtön-világ. Az alábbi sorok közlésére kér föl bennünket Szathmáry Zoltán aradi hírlapiró:

Börtön-világ című könyvem december hó 15-én fog a karácsonyi könyvpiacson megjelenni. Miután erre az időre a nyomtatandó példányok száma felől okvetlenül tájékozást kell szereznem, ez uton is felkérem mindazokat, akik e könyvemre gyűjtő-ívet és illetve előfizetési felhívást kaptak, hogy azokat december hó 5-ig címzemre visszaküldeni sziveskedjenek. Ugyancsak alábbi címre küldendők az előfizetési díjak is. Tisztelettel: Szathmáry Zoltán hírlapiró, Arad, Deák Ferencz-utca 42. szám.

Öngyilkos ifju.

Debreczen, decz. 3.

Rohanó századunkban a beteges idegzet, a keserű világnézet uralkodik s ennek tulajdonítható, hogy az öngyilkosság mániája rohamosan terjed.

Van, vagy nincs ok reá, egy elfeledt pillanat elég arra, hogy kioltsa a szebb jövőre hivatott életet s föld alá temessen sok szépet ígérő reménységet.

Ma reggel 7 órakos a Darabos-utca 25. szám alatti háznál revolverlövés dördült el. A kik hallották, megremegtek. Önkéntelen érzés markolt sziveikbe, hogy talán emberéletet követelt az az eldurant revolverlövés.

És ez igaz is volt.

A jelzett házban lakik néhai Margittay Sándor volt rendőrkapitány özvegye gyermekeivel. Ott lakott husz éves Sándor nevű fia is velük, a ki az iparegyesületnél volt alkalmazva, mint hivatalnok.

A derék, kötelességtudó ifjut mindenki szerette. Hivatali előjárói is meg voltak vele elégedve és semmi ok nem látszott arra, hogy oly korán megutálja e földi életet s az örök pihenésre kívánczozzék ennek küzdő teréről.

Az este még színházban volt s onnan hazajöve, szokott jó kedvvel feküdt le és senki sem gyanította róla, hogy mily sötét tervvel foglalkozik. Pedig már ekkor foglalkozott az öngyilkosság gondolatával, mert revolvert magához tette az ágyba.

Reggel a szokottnál tovább maradt ágyban. Azt mondta, hogy rosszul érzi egy kissé magát. Mikor aztán édesanyja és testvérei magára hagyták, elővette a revolvert, szívének irányította — és eldördült a végzetes lövés, mely a derék fiatal ember életét azonnal kioltotta.

Mire a lövés zajára hozzátartozói beharantak a szobába, már vérbeborulva, megüvegesedett szemekkel feküdt az ágyban s minden élesztési kísérlet hiábavaló volt.

Hogy mi okozta a kötelességtudó fiatal-ember gyászos elhatározását, az még most rejtély, mert több levelet hagyott hátra, de ez okból nem igen lehet megtudni szerencsétlen elhatározása okát.

A leveleket ma reggel írta s egyik barátjához írott levelében jelzi, hogy adóssága miatt válik meg az élettől.

A rendőrség kiküldöttei megjelentek a lakáson s felvették a jegyzőkönyvet. Bánatos édesanyja és testvérei pedig ott állnak gyászbaborultan a meghidegült holttest mellett.

Egy serral több, egy szép reménynyel biztató étellel kevesebb!

Mi élők találgatjuk a rejtély okát és felteszszük a kérdést:

— Miért is kellett ennek így történni?

HIREK.

Vörösmarty-ünnepélyek.

A debreczeni róm. kath. gymnasium ifjusága 1900. évi december hó 2-án, d. e. 9 órakor Vörösmarty Mihály születésének századik évfordulója emlékére iskolai ünnepélyt tartott a következő tárgysorozattal:

1. Erkel: Hymnus. Énekelte a gymnasium dalárdája. 2. Megnyitó beszéd. Tartotta Majoros József, VI. o. t. 3. Gaál M. Vörösmarty szelleméhez. Szavalta Velle B. VI. o. t. 4. Vörösmarty élete. Irta és felolvasta Siegmeth L. VI. o. t. 5. Vörösmarty: A kis gyermek halálára. Szavalta Beszedits J. VI. o. t. 6. Vörösmarty irodalmi működése. Irta és felolvasta Krampera Gy. VI. o. t. 7. A legnagyobb hatást Lippe Árpád VI. o. tanuló érte el: A vén cigány szavalásával. Ő ez igazán nehéz s gyakorlott szavalót kívánó költeménynek sok tekintetben művészi előadását adta. Befejezésül Váradai Károly igazgató szólott az ifjusághoz Vörösmarty olvasására buzdította őket, a kítől — mint mondá, — meg lehet tanulni a hazát igazán, öntetlenül szeretni. Végül a Szózatot énekelte az énekkar.

A női pariskolában is sikerült ünnepélyt rendezett tegnap délelőtt az intézet helyiségében Vörösmarty emlékeztére a helybeli női pariskola növendékserege. Az ünnepélyen a tantestületen és növendékeken kívül megjelentek a felügyelő bizottság tagjai közül: Veressné Szathmáry Teréz elnök, Szabó Kálmánné, Komlóssy Arthurné, Béressy Sámuelné, Füleky Pálné, Szücs Kálmánné, Kolbenhayer Kálmánné, Dóczy Gedeon, Szücs Kálmán, s a közönség köréből többen. Az ünnepélyt a növendékek a Hymnus eléneklésével kezdték meg. Erre S. Szabó József tanár mondott megnyitó beszédet, hangsúlyozván benne, hogy a nők örök tisztelettel és hálával adózhatnak a nagy költőnek, mert műveiben a női nem valódi diszeit, büszkeségeit s a női ideál fenséges alakjait teremtette meg. Bisotka Juliska a Szózatot szavalta el, Kólbán Ida Vörösmarty életéről tartott felolvasást, Botos Margit „A kis gyermek halálára” cz. költeményt, Nagy Margit pedig a Szép Ilonkát szavalta. A növendékek előadása általában tetszett, de legtöbb tapsot aratott a Nagy Margit szaválata. A bensőségteljes ünnepély a Szózat eléneklésével ért véget.

— **Az angol klub matinéja.** A debreczeni angol klub tegnap délelőtt fényesen sikertelést rendezett Simonffy-utezai helyiségében, melynek sikerét nagyban emelte a szép számmal megjelent hölgyközönség. Ott voltak: Bernáth Elemérné, Satory Rezső tábornokné, Melezer Ferencz ezredesné, Leonhardi Károly báróné, Klebersberg grófné, Zádor Lajosné, Losonczy Almosné, Szávost kapitányné, Potorán Istvánné, Fürst Ödönné, Szántó Győzőné, Reichmann Árminné, özv. Berger Vilmosné,

dr. Kardos Albertné, Kirsch kapitányné, Zádor Vilma, Klebersberg grófkisasszonyok, Leonhardi bárókisasszonyok, Kemény nővérek, Ujfalussy Mariska, König Góczika, Szántó Jolán, Reichmann René, László Albertné. Az ünnepélyt Bessenyei Széll Farkas, a klub elnöke nyitotta meg. Utána Leonhardi Gertrud bárókisasszony zongorán magyar dalokat játszott s művészi játékával elragadta a közönséget. Majd dr. Glück József szavalta el nagy hatással a Tetemre hívást angol nyelven. Ezután Perényi Margit dantolt rendkívüli hatással a Görög rabszolgából és a Kis szökevényből néhány énekszámot dr. Flesch Emil zongorakisérére mellett. Erre Komlóssy Miklós olvasta fel a mai számunkban közölt érdekes rajzát az amerikai milliomos leányokról. Gróf Csáky Széll Marianne urnő remek hegedűjátéka fejezte be a programot, mely délután egy órakor ért véget.

— **Magyar-osztrák telefonhálózat.** A Budapest és Bécs közti távbeszélő vonalon érdekes kísérleteket tesznek mostanában az iránt, hogy Magyarország városközi telefonhálózatát közvetlen összeköttetésbe hozzák az ausztriaiával. Eddigél Budapesttel 76 és Béccsel 37 magyar város állt közvetlen távbeszélő érintkezésben. Ha a kísérletek sikerre vezetnek, az esetben az összes osztrák nagyobb városok összeköttetésbe fognak jönni a magyar telefonhálózattal.

— **Próbabál.** E hó elsején, szombaton tartotta Alföldy Károly jó hírnevű táncmester próbabálját az „Arany Bika” szálloda dísztermében. E kisebbszériű bál minden tekintetben a legfesztelenebb s egyszersmind legkedvesebb mulatságai közé tartozik városunk fiatal nemzedékének. Városunk előkelőségei közül is többeket ott láttunk, a kik személyes megjelenésükkel csak emelték a mulatság fényét és sikerét. A vizsga 7 órakor vette kezdetét a különféle táncok alaplépéseinek bemutatásával. A vizsgának fénypontja azonban a többféle szólótáncok képeztek. Először Boross Anna és Fekete Kálmán lejtették a gavotte-et, e XIV. Lajos korbelt táncot rokokó jelmezben ritka ügyességgel. Azután Csiky Anna lépett a sikre és eljárt elöttünk lengyel nemzeti ruhában a „krakoviánkat”, a maga egyszerű, könnyed, de ép ezert kedves mozdulataival, amely tánc a közönség zajos elismerését méltán megérdemelte. Uher Ámadilka skót táncával szintén annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy a szünóra után még egyszer eljárt az a valóban gracieuse, sikkes táncot a közönség óhajára. Végül Márton Irénke és Kornis Géza lejtették a magyar szólót, akik ügyes, kecses táncukkal a vizsgát méltón befejezték. A vizsga oly fényesen sikerült, hogy Alföldy tánciskoláját bátran ajánlhatjuk továbbra is a fiatal nemzedék lelkes pártfogásába. 9 óra után vette kezdetét a felnöttek mulatsága, a tulajdonképeni bál, amely körülbelül 3 óráig tartott. Ezután a fiatalság egy kedves mulatság emlékével lelkében szétszólt.

— **Zsebmetszés fényes nappal.** Tegnap délután 4—5 óra között Ujlaky István helybeli lakos a Páris kávéháztól hazafelé tartott. Utközben valamelyik élelmes zsebmetsző a köpönyege zsebéből elesente a tárczáját, melyben negyvennégy korona volt. Ujlaky jelentést tett bosszantó esetéről és a rendőrség nyomozást indított az enyveskező, ismeretlen férfit ellen.

— **Öngyilkos őrmester.** Toronyi József huszározmester szombaton este két revolverlövéllyel kioltotta életét. Az öngyilkosságot a Hadházi-utczában követte el jegyesének lakása előtt. Holttestét a honvédkórházba szállították, honnan ma délután fél három órakor temették el. Öngyilkossága okáról különféle verzió kering, de bizonyosat nem lehet tudni, mert levelet nem hagyott hátra.

— **Kocsilopás.** A szomszédos Mike-Pécsen Rosenbergről Mór kereskedő udvarában a múlt hó 28-án hajnalban hivatlan

vendégek fordultak meg, honnan értékesebb tárgy hiányában a tulajdonos új kocsiját lopták el. A gyanu a lopást megelőző napon a községben megfordult kóbor cigányokra irányul.

— **Harez a kispiacon.** Afféle kisebbszériű angol-bur háboru tört ki tegnap a kispiacon. Kovács Józsefné és Vida Istvánné husároló kofák perlekedtek össze s miután előbb ezifra ezimekkel tiszteltették meg egymást, kitért a harez s az árusításra szánt must vagdalták egymáshoz. A Vidané élelmiszere hamarabb kifogyott s hogy mégis üthessen valamivel, a husvágó baltát kapta fel és ezt irányította Kovácsné felé. Jó szerencse, hogy Kovácsné lekapta a fejét, mert még nagyobb baj történhetett volna. A rendőrség megbüntette a két harezias kofát.

— **Véres verekedés.** Hajdu-Dorog községben Roth Simon koresmájába négy odaváló legény tért be. Eleinte esendesen idogáltak a bunda pálinkát, későbbben a pohár mind gyakrabban járta. Ivás közben összepereltek és szó szót követett, mely később esinos botránnyá fajult. A legények közül egyik felszólította társait, hogy most már lássuk, ki a legény a csárdában. Azzal füttykösével szomszédja fejére vágott, kit a vér rögtön elborított. Látna ezt a többiek, nekiestek és alaposan elpáholták. A verekedésből valamennyi véresen került ki. A további vérengzést az előhívott esendőség akadályozta meg. A harezban súlyosan sérült duhaj legényeket, névszerint Nagy Gergely, Uryán György, Nagy Imre és Gyermán Sándort a esendőség a véres botokkal együtt átadta a hatóságnak.

— **Kibukott a vonatból.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap a Várad-Velenceze felől eső vasuti hid közelében. A Kolozsvár felé robogó személyvonat egyik kocsijából egy 25—30 évesnek látszó uri nő kibukott, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a magas töltésről legurult s feje és lábai teljesen összeroncsolódtak. A hid mellett álló vasuti őr észrevette a szerencsétlenséget s rögtön orvos után futott, ki a haldokló nőt a közkórházba szállította be. Kiletét még eddig nem sikerült megtudni, mert mindössze csak egy Budapestről szóló vasuti jegyet s két rózsafüzért találtak nála. A vizsgálatot a rendőrség megindította.

— **A Debreczeni Főiskolai Lapok** decemberi száma változatos tartalommal, ügyes szerkesztésben jelent meg. Első cikkében dr. Ferenczy Gyula tanár értekezik Vörösmartyról, majd a fővárosi és helybeli Vörösmarty-ünnepélyekről számol be. Harez vagy béke? czimű czikke a budapesti dolgokat tárgyalja, melyet Kovács Lajos Alkony czimű verse követ. Művészet, színház rovatában a képkiállításról ad beható tanulmányt. Irodalom. Lapszemle. Vegyes közlemények. Egyesületeink czimű rovatát is érdekesek. Tárcajában Figaró szabadon átdolgozott tárcáját közli „Névmások a szerelemben” czimen.

— **Hitközségi választás.** A jövő év január havában fogja a debreczeni izr. hitközség az új választásokat megejteni, ezen választásokon az alapszabályok 5. § a értelmében csak azon hitközségi tagok fognak választási joggal birni, kik 1900. évi június hó 30 ig esedékes kultuszadó és kegyadmányi tartozásaikat kifizették. A hitközségi eljárás által kitűzött és minden egyes hátralékkal kötött fizetési határidő ugyan a mai napon lejárt, de alulírott választási bizottság lehetővé akarván tenni minden egyes hitközségi tagnak, hogy a legközelebbi választásokon szavazati jogát gyakorolhassa, a fizetési határidőt f. 1900. decz. 20-ik napjának déli 12 órájáig meghosszabbította és erről az összes hátralékos tagokat ez uton értesíti azzal, hogy a választási jog gyakorlását gátló hátralékaikat fenti határidőn belül a jegyzői irodában (József kir. herczeg-u. 26.) d. e. 10—12 óráig annál is inkább kifizetni

sziveskedjenek, mert ellenesetben a f. évi december 20 án véglegesen összeállítandó választói névjegyzékből ki fognak hagyatni.

— **Tolvaj cselédleány.** Csuka Julianna, aki Szepreczről került városunkba, Csengeri Mártonnál lakott József kir. herezeg-utcán. Tegnap, míg gazdája távol volt, bemászott a nyitva hagyott szobaablakon és negyvenhat korona készpénzt, meg több értékes aranyeműt ellopott. Azután kiment a vasúthoz, hogy elzónázzék Nyiregyházára. De Csengeri észrevette a lopást s az értesített rendőrség a vasutnál letartóztatta a hűtlen cselédleányt, kinél még megtalálták a pénzt és az ékszereket is.

— **Mikor a cigány esküt tesz.** Öreg cigány állt a törvényszék előtt, a ki tanuságtételre jött be a városba. Elmondta nagy kitérések után a mondani valóját, mire elrendelik a meghiteltetését. Az elnök megkérdi tőle még egyszer, hogy hajlandó-e letenni az esküt?

— Letenni? — kérdi gondba merülve az öreg s látszik rajta, hogy ez sehogy sem megy a fejébe.

— Azt kérdelem, — ismétli az elnök — hogy megesküszik-e arra, a mit elmondott?

— Mög, mög — bizonygatja a cigány.

— Hát akkor mondja utánam, — biztatja az egyik bíró s nyomban megkezdi:

... esküszöm az élő istenre ...

A cigány közbevág:

— Arra hát!

Csóndes derűtség száll át a termen, de az elnök komoly tekintete hamar elcsendesíti. Azután folyik az eskütétel:

... hogy minden kérdésre a valót és csakis a valót vallottam ...

Az öreg itt is szükségesnek látja a bővebb magyarázatot:

— Hát perse, hogy ást!

... és semmit abból, a miről ezen ügyben tudomásom volt, el nem hallgattam.

A cigány ez a hitetlenség már nagyon bántja s közbekiált:

— De bizs isten nem hallgattam el semmit tekintetes urák, higyenek hát a szegény embernek is.

Ekkorára azonban alig lehetett elfojtani a nevetést. A törvény emberei eltakarták az arcukat irásokkal, hogy ne zavarják a komoly aktust, mikor pedig elcsöndesült egy pillanatra a derűtség, az eskető bíró kezdte njra előlről és szótagonként mondta elő a mintát a cigánynak, a kivel így már hamarabb boldogultak.

— **Fatolvajlás.** Szabó Bálint debreczeni lakosnak a v. pécsi határban levő erdejéből mintegy kétszáz korona értékű fatuskót loptak el. A ősendőrségnek jelentette fel a dolgot, kik aztán ki is nyomozták a tettést Baráth Sándor bagaméri lakos személyében, a ki már sokat eladott a fából Mózes Sándor ottani lakos révén. A vizsgálat alkalmával még több lopott tárgyat is találtak Baráthnál, kit most majd a törvény von felelősségre.

— **Értesítés.** A „Bikur-Chólim” debreczeni betegsegélyző egyesület t. tagjai értesítettnek, hogy a választmány az alapszabályok 30. §-a értelmében 1901. évi január havában a szavazati joggal bíró egyesületi tagok névlajstromát összeállítja és hogy e lajstromban a rendes tagok közül fel nem vehetők azok, a kik a f. év december 31-ig 3 havi tagsági díjjal hátralékban vannak, a pártoló tagok közül pedig azok, a kik az előző évnegyedi tagsági díjjal hátralékban vannak. Debreczen, 1900. évi december 3. Rosenberg József, elnök.

— **Miniszteri rendelet.** A m. kir. belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, hogy a helyhatósági színházi engedélyek kiadására jogosított hatóságok oly egyéneknek is adtak színi előadás rendezésére engedélyt, kik ily engedélyt felmutatni nem tudtak. Hogy a színi előadások rendezésére hivatottsággal

nem híró elemek a magyar színészet hitelét ne kockáztassák s a különben is nehéz viszonyok közt levő színigazgatók boldogulását meg ne nehezíthessék, a jövőben hasonló esetek ne forduljanak elő, az engedélyek csakis az itteni színi engedély felmutatása után adassanak ki.

x **Két egészséges flugyermek tanulól felvétetik Szabó István asztalos fizetésbe, Kossuth-utca 55.**

A képkiallítás bezárása.

Debreczen, decz. 3.

Ma délután bezárult a képkiallítás, melyről konstatálhatjuk, hogy ugy erkölcsileg, mint anyagilag sikerült. A látogatók száma ugyanis meghaladja a kétezret, a megvásárolt képek vételára pedig több mint tizenháromezer koronát tesz. Aránylag tehát a képvásárlás eredményesebb, mint a kiállítás látogatótsága, mely körülmény városunk intelligens közönségének műizlését tünteti fel előnyös színben.

A kisorsolt hat festmény közül eddig két nyerő neve ismeretes. Ifj. Kernhoffer József ugyanis a 651. sz. sorsjeggyel nyerte Pállya Celesztin Vászár Ujpesten című képét, Riekl Gézáné urnő pedig Strobl Zsófia: Csendélet című festményét a 16. sz. sorsjeggyel.

A többi öt nyerő szám a következő: 1103. sz. sorsjegy, nyeremény Nádler Róbert Balaton partján című festménye; 916. sz. sorsjegy: Aggházy Gyula: Esthangulata. 715. sz. Bakos Tibor: Őszi szántása. 218. sz. Edvi Illés Aladár Kartagó cz. képe és 1226. sz. Egervári Potemkin Gusztáv: Csendélete.

A kiállítás rendezőse cz uton értesíti a közönséget, hogy a nyertesek f. hó 4-én, azaz kedden estig bezárólag átvehetik nyereményüket a kiállítás helyiségében, mert az ezen határidőig át nem vett nyeremények a kiállítás tulajdonába mennek át.

A képkiallítás sikeréről szólva, nem mulaszthatjuk el, hogy annak rendezésében kiváló buzgalmat kifejtő Németh Lajos festőművész ur érdemeiről megemlékezzünk kinek és Bosznay István festőművész tanár urnak köszönhető főként, a városi tanácsn kívül, hogy a kiállítás ily kedvező eredménnyel zárult.

Megtagadott férj.

— A fegyencz sorsa. —

— decz. 3.

Nagy Sándor hódmezővásárhelyi illetőségű napszámos, a kit emberölés kísérlete miatt annak idején 10 évi fegyházra ítelt a szegedi törvényszék, ebből a büntetésből 7½ esztendőt kitöltött s november hó 25-én bocsátották feltételes szabadságra a kis-harsányi közvetítő intézetből. Nagy igazolta, hogy 28-án tényleg jelentkezett a vásárhelyi rendőrségnél, utána hazament, hogy megnézzé, mit csinál a felesége?

Itt azonban keserű csalódás érte. Az asszony ugyanis az elítélés után abba a meggyőződésbe disputálta bele magát, hogy egyedül nem képes élni s közös háztartásba lépett egy másik emberrel, a ki iparkodott őt vigasztalgatni hosszú szalmaözvegyi állapotában.

Meg volt lepelve Nagy Sándorné is, mikor váratlanul előkerült az ura, kit ő már régen eltemetett a hitvesi hűség sutbavetésével. Hanem azért feltalálta hamar magát s kijelentette, hogy egy cseppet sincs inyére elülről kezdeni az életet egy fegyenczezel, azért menjen Isten hírével.

Szegény Nagy Sándor, a kibe korántsem oltott a gondviselés akkora lelki nyugodtságot, mint hajdani híres hadvezér névrokonába, leverten vette tudomásul ezt a kikoszarást saját hitvese részéről s még

csak azt kérte, hogy elbucszhasson kis leányától, a kit hosszú esztendő óta nem látott. Felesége ezt is megtagadta, mire Nagy Sándor hamarosan ott hagyta Hódmezővásárhelyt, nehogy újabb gyilkosságot kövessen el egy meggondolatlan pillanatában.

Bement Szegedre, hogy ott találjon alkalmazást, de hasztalan volt a sok kilincselés, nem kapott sehol sem munkát. Ezért bubánatában bepálinkázott, majd hogy heves szomjuság kezdte gyötörni, lement a Tiszára, hogy vizet igyék. Lehajolt a lápokról a víz tükre fölé, de ekkor megszédült és belebukott a Tiszába, a honnan bevitték száradni a rendőrség őrszobájába.

A kínai háború.

— Expressz-tudósítás. —

Budapest, december 2.

London, december 2. A Times jelentése szerint a kalgani expedíciót vereség érte. Az expedíció német osztálya e jelentés szerint alapos vereséget szenvedett, úgy hogy halottait és sebesültjeit is hátrahagyta, Mivel ez a hír Sanghaiból érkezik, alig tekinthető megbízhatónak.

Pétervár, december 2. Londonból jelentik, hogy gróf Waldersee távirati parancsot kapott, hogy a további katonai expedíciókat szüntesse meg.

Berlin, december 2. A pekingi orosz követnek viselkedése itt nagy megütközést kelt. Az orosz követ ugyanis a többi követ háta mögött barátságos viszonyt tart fenn a kínai béketárgyalókkal. — A félhivatalos Neueste Nschrichten azt írja, hogy az orosz kormányának kötelessége, hogy a lojalitása ellen hozott vádra feleljen. Az is feltűnő, hogy Uchtomszki herezeg éppen most tűnik föl Pekingben. A mi pedig Li-Hung-Csangot illeti, ez az ember 1896 ban Pétervárott, vagy Moszkvában egy millió rubelről szóló csekket kapott s azóta ügynöki szolgálatot tesz Oroszországnak.

Páris, december 2. Idevaló jól értesült körökben híre jár, hogy az összes pekingi követek között megegyezés jött létre a Kína elé terjesztendő feltételek természetére nézve. Semmiféle nézeteltérés nincs közöttük. A feltételeket azonnal közlik a kínai meghatalmazottakkal. Ugyanezekben a körökben minden ellenkező híreszteléssel szemben kijelentik, hogy Oroszország soha sem vált el az európai konzerttől.

Berlin, december 2. Vilmos császár Yorek ezredes özvegyéhez a következő részvétáviratot küldte:

Sietek kifejezni önnek legbensőbb részvételemet. Mélyen megrendített, hogy a mindenható ezt az áldozatot róttá ránk. Férjét a hadsereggel teljes szívünkkel gyászoljuk. Oly erő volt, a ki a hazának nehéz időkben nagy szolgálatokat tehetett. Isten vigasztalja önt fájdalomában.

London, december 2. A megvetésre, melylyel a kínaiak a szövetséges hatalmak iránt egyenetlenkedésük és ingadozó maguktartása miatt viseltetnek, jellemző az a szindarab, melyet a sanghaji kínai színházban most adnak elő. Ebben a darabban a szövetséges hatalmakat allegorikusan olyan katonákkal ábrázolják, kiknek óriási szája van. A darabban sok mindenfélét beszélnek össze-vissza s a végén ezeket a katonákat mind lefejezik.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy rózsa.

Ha kezembe akad

Ez a hervadt rózsa:

Eltűnt boldog idő

Jut eszembe róla. . .

Mégis tud' az isten,
Ha sokáig nézem:
Szemem könybe-lábad,
Szívem fájni érzem.

Baka Elek.

* **A senegali szerecsenfiu.** A párisi világkiállításon ki volt „állítva” többek közt egy senegali szerecsen is, a kit azonban, mivel hüvös volt neki az időjárás, nem sokára haza küldtek. A szerecsen aztán haza érvén, regélni kezdett fekete honfitársainak Párisról, az európaiakról és a kiállítás nagyszerűségeiről s mindezt olyan élénken és olyan érdekfeszítően adta elő, hogy egy fiatal szerecsenfiu az elbeszélések hatása alatt kapta magát és neki vágott a nagy világnak, hogy ő elmegy Párisba és megnézi a világkiállítást. S roppant fáradalmak és nélkülözések között — mint a Figaró írja — végre most csakugyan meg is érkezett a francia fővárosba, a hol — nem fatális dolog ez? — ép akkor csukták be a világkiállítást.

* **Mire volt kíváncsi.** Nő (a képesarnokban egy leány arcképe előtt): Oh, csak ismerném e kép festőjét.

Művész (örömmel lép elő): Engedje aszszonyom, hogy magam bemutassam, mint a kép festőjét.

Nő: Ez aztán szerencse! Megmondja ugy-e, a szabó címét, a ki ennek a leánynak a ruháját készítette?

* **Uj bolygók.** Wolf Miksa tanár, a heidelbergi csillagvizsgáló intézet igazgatója, október 22-ike és 23-ika között éjjel hat új bolygót fedezett föl. Tudvalevőleg Wolf találta föl 1891 december havában a bolygóknak fényképezés utján való megfigyelését s ezzel a módszerrel több száz apró bolygót fedezett föl. Épen a század első napján, 1801 január 1-én, fedezte föl az első apró bolygót Piazzí Palermóban; azóta az apró bolygók száma 483-ra emelkedett. Az új apró bolygók tizenharmadangu csillagok s csak igen erős messzelátóval láthatók; a nevük egyelőre: „1900. FM, FN, FO, FP és FR.”

* **Változatosság.** Biró: Vádlott, mi az ön foglalkozása?

Vádlott: Azelőtt fogorvos voltam, most vagyok czirkuszi ökölvívó. Azelőtt boraktam a fogakat, most kiütöm.

* **A Goncourt-akadémia.** Edmond de Goncourt jeles francia író tudvalevőleg vagyona legnagyobb részét egy, az ő nevével nevezendő akadémiára hagyta. Rokonai pörrel támadták meg a végrendeletet, de elvesztették a pört. Így a végrendelet most már jogérvényes, hátra van még azonban a francia államtanács, mely a fölött fog határozni, hogy ez a létesítendő akadémia csakugyan „közhasznú intézmény” e?

CSARNOK.

A sárga Napoleon.

Nem rég, mikor a kiállításon jártam s találkoztam a festői katonaruhába bujtatott kambodzai és sziámi hercegekkel, eszembe jutott egy novella, a melyet egykor meg akartam írni. A novellának azonban csak a terve maradt meg. A sokat emlegetett „sárga veszedem” fejlődését akartam benne kimutatni, a mely igazán szörnyű lesz majd akkor, a mikor ez a sok millió sárgabőrű ember szövetkezve ront a vén Európára, a mely mégis sokkal fiatalabb, mint az ősrégi Ázsia. Ennek a novellának „A sárga Napoleon” ezimet szántam.

A „sárga Napoleon” A Kína megálázását és Japán fényes győzelmét követő békekötés napján egy fiu, a Port-Arthurban lemészárolt mandarinok egyikének gyermeke, megesküszik, hogy megbosszulja az atyját és a mennyei birodalom régi fényét és hatalmát visszavívja. Gyakran hallotta az

atyjától, a ki tudós ember volt, hogy egyszer, nem is régen, egy rendkívüli tehetségű és vasakaratu ember az egész Európa barbárjait leigázta. Ezt az embert Napoleon Bonapartenak hívták. — Azon a napon, amelyek a kínaiak és japánok a gyalázatos békét aláírták, a halott tudósnak a fia megkért egy francia hittérítőt, hogy szerezze meg neki Napoleon történetét.

S a gyermek azzal a gondolattal növekedett föl, hogy ő lesz a „sárga Napoleon”.

És egy bambusz-házban a gyermek elkezdte tanulmányozni, hogy miért verték meg a francia katonák Tonkingban a kínaiakat s a Sárga tengerben a japán ezirkálóják miatt lyukasztották ki a kínai gőzösöket. És a gyermekből férfi lett. — Európába jött. Párisban megtanult mindent, amit csak megtanulhat a polytechnikai iskola növendéke. Mivel nagyon becsavagyó és gazdag volt, minden erejét és vagyonát arra szentelte, hogy tanuljon s mikor visszatért a hazájába, a régi helyett győzelmet biztosító új harezmodort honosított meg. A kínai katonai anyagot épen úgy átalakította, mint egy puskaműves, aki a nyilat és az ijját összetöri, hogy Lebel fegyvert készítsen helyette.

Lázadás tört ki a mennyei birodalomban, olyan nagy és rettenetes lázadás, a minő csak ebben az óriási birodalomban törhet ki. És ez alkalommal a mandarin fia megmutathatta, hogy az ő vezetése alatt a fegyelmezett és képzett hadsereg mit művelhet.

*
Kíméletlenebb volt, mint Li Hung-Csang, irgalmatlanabb, mint Gordon s a fölkelők seregeit sorra leverte, — nagy hírnévre és dicsőségre tett szert, noha saját honfitársainak a vérét ontotta. Amiről Li-Hung-Csang alkirály egykor talán csak álmodni mert, azt a „sárga Napoleon” meg is tette: megbuktatta az uralkodó dinasztia s Napoleon példájára császárrá kiáltotta magát. Mindez a huszadik század első husz esztendejében történt.

Mikor aztán Ázsia Napoleonja az Ég Fia lett, a Föld királya akart lenni. Csodálatos taktikai tehetsége volt, Nagy Frigyes, Napoleon és Moltke iratait tanulmányozta, ismerte a dynamit, a vasut és a kémia hatását s arra gondolt, hogy az őt vakon követő kínaiakkal Ázsia népeit leigázza, s az egész sárga fajt egy birodalommá egyesítve Európát meghódítsa vele. Napoleon is gondolt a keleti császárságra s India meghódítására, de csak Saint-Jean d'Acree erődtetéséig jutott, ahonnan ezer és ezer katonájának a hullája visszariasztotta.

Es a „sárga Napoleon” megsemmisítette Japánt, meghódította Tonkingot és Annamot, ahonnan az európaiakat elűzte s Indiában megtámadta az angolokat és az oroszokat. Rettenetes fölkelést szervezett s a vörös kabátos katonákat kiűzte Ázsiából. Aztán átkelt az orosz határon, betört Szibériába s millió meg millió sárga katonája ellepte a császár birodalmát. Eközben a kínai arzenálokban és japáni gyárakban készült számtalan hajója tönkretette az európai hajórajokat s tömérdek apró sárga katonát szállított partra Egyiptomban. Olaszországban és Provenceban.

S Európa minél többet elpusztított e sárga katonákból, Ázsia annál nagyobb rajokban bocsátotta ki őket. Mindenütt ott voltak, mindent elárasztottak és mindent elnyeltek. A „sárga Napoleon” egyik fővárosból a másikba jutott, míg végre odaért, ahol egykor a Tuilerie-k voltak.

S az a gyermek, a ki egyszer a japán-kínai békekötés napján megesküdött rá, hogy ő lesz a sárga Napoleon, büszkén így szólt:

— Bosszut álltam a hazámért s nagygyá tettem a birodalmamat. Bismarck próféta volt: Ime, nincs többé Európa. „A sárga Napoleon” vagyok.

*
Tisztán politikai okokból és büszkeségből nőül vette a trónról letaszított diansztia egyik leányát, a nélkül, hogy szerette volna.

A császárnét Párisba hívta Kinából, hogy ünnepélyesen megkoronáztassa. A császárné, aki a legmodernebb európai ruhákat viselte, a császári különvonaton néhány nap alatt Európába ért s a sárga selyem kárpitos koci ablakából végignézte az egész Európát. Nagyon kíváncsi volt Párisra s a párisiakra, erre a már-már kiháló népfajra. A francziák a nagy vereség után legalább azzal vigasztalódtak, hogy a sárga császárnét nagyon nevelésesnek tartották. S divattá lett a kínai hajviselet, míg a sárga császárné francia módra fésültette a haját.

A „sárga Napoleonnak” is voltak azonban gondjai. Tudta, hogy lenn a fekete Afrika belsejében Aethiopia népei már a Congoig értek s egy Mahdi szent zászlaja alatt nyomulnak előre. Napoleon példájára a mandarin fia is afrikai hadjáratra gondolt s így szólt:

— Timbuktu nem Moszkva az én régi sárga gárdám nem fél sem a hótól, sem a naptól.

És mikor egyszer a boldog császárnéval hazatért a harez istenének templomából, ahol győzelmeiért mondott hálaimát, azt jelentették neki, hogy egy tiszt minden áron beszélni akar vele.

— Ki az, aki még a dicsőség ünnepén is meg meri zavarni nyugalmamat? — kérdezte tőle.

A tiszt így válaszolt:

— Felség! A feketék csapatainkat kiszorították Algirből. A feketék már a tengeren is átkeltek. A mahdi Marseilleben van. A „sárga Napoleon” nyugodtan válaszolt:

— Fegyverre!

Az egész ázsiai hadsereget mozgósította. S a sárga invázió most a fekete invázió ellen, Ázsia Afrika ellen indult.

*
Amit eddig elmondottam, csak költött dolog volt, csak álom, még pedig röpke álom. A „sárga Napoleon” soha sem fog megszületni. A mandarinok fiai folytatják álmukat bambuszházaikban. De azért mégis rájuk gondoltam, mikor a kambodzai Pnom-Penh és a sziámi Bangkok fiatal hercegeit láttam, exotikus katonai egyenruhájukban...

Jules Claretie.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 67.

Bérlet 55-ik szám „A.”

Holnap, kedden, december 4-én, ujdonságul másodszer:

New-York szépe.

Operette 6 képben.

SZEMÉLYEK:

Bronson H.	Sziklay M.	Patsi R.	Tanay Fr.
Harro, a fia	Környey B.	Fil	Perényi M.
Kurt	Nagy Gyula	Twiddle	Péchy L.
Cora	F. Kállai L.	Violet	Bódi Ella
Kenneth Mugg	Karacs Imre	Pansy Pine	K. Galyassy P.
Patsi R.	Ij. Szatmáry	Sheep	Odry Árpád

Holnapután, szerdán, december hó 5-ikén, negyedszer:

New-York szépe.

Nagy operette.

Színházi műsor.

Csütörtök, december 6. bérlet 57. sz.
„C” — Péchy Aranka vendégfelléptével:
A kis lord.

Péntek, december 7. bérlet 58. sz. „A”
— Péchy Aranka vendégfelléptével: A z aranyember.

Szombat, december 8. bérlet 59. sz.
„B” — Coriolanus.

Vasárnap, december 9-én két előadás: délután három óraker félhelyárral: Koldusdiák. Nagy operette. — Este 7 és fél óraker rendes helyárral, bérletszűnetben a budapesti Uránia színház előadása: Páris—1900. és a Parasztszivek.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Kiadó lakás.

József kir. herceg-utca
8. számú ház földszintjén

**5 szoba az utcára
azonnal kiadó.**

Értekezhetni ott helyben: a ház mesternél és **Sesztina Lajos** piacz-utczai, vagy **Kardos László** Kossuth-utczai üzletében.

Naplók,

Főkönyvek,

Pénztárkönyvek,

Folyószámlakönyvek,

Lejárató könyvek,

Előjegyzési könyvek,

Bevásárlási könyvek

különböző nagyságban és vastagságban, a legfinomabb könyvpapírosból készítve, erős kötésben.

Másolókönyvek

patent mutatóval, japáni papírosból

legolcsóbb beszerzési forrása

a Csokonai-papirkereskedés
Kossuth-utca 13.

TELEFON 156. szám.

Kellner Dávid

tüzifa-telepe

DEBRECZENBEN, Postakert 6-ik szám (Arany János-utczával szemben.)

Ajánlja dusan felszerelt telepét, ahol is
Gyertyán, Bükk, Varga, Cser és Tölgy tüzfák,
továbbá I-ső osztályu

Porosz- és Belföldi szén

valamint II-od osztályu **Cserfa** is az évtizedek óta előnyösen ismert legjobb minőségben — kívánatra házhoz szállítva is **a legjutányosabb árban** azonnali szállítás mellett kapható.

Megrendelések eszközölhetők: **Geréby Fülöp Utódai** és **Party Ferencz** fűszeráru ezégeknél, valamint a fatelepen.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Színházi látcsövek

gyöngyház, elefántesont bőrfoglatban.

Katonai, vadász és tábori látcsövek,
legfinomabb szintelenített üvegekkel.

== Nagyítóüvegek és görcsövek. ==

Diszes kiállításu

Aneroid

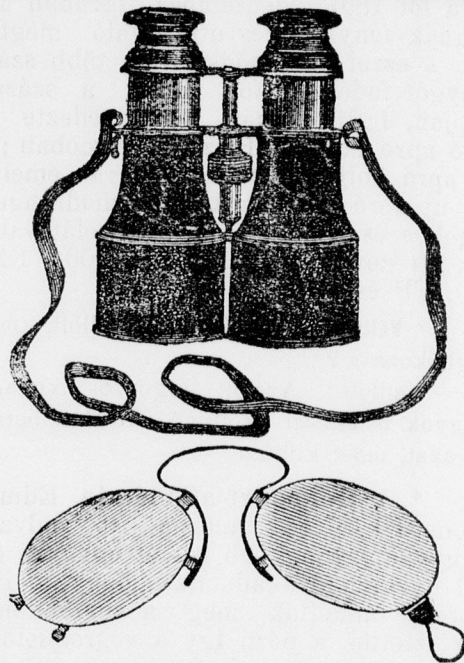
légsulymérők,

terem, ablak, fürdő,
és maximal

hőmérők.

Szemüvegek és orrcsüptetők legfinomabb üvegekkel,

ajánlja tisztelettel

Fischer Jakab

látyszerész, Debreczenben, Fötér.

RÓZSA LAJOS

női felöltő áruházában

telhalmozott raktár miatt

nagy árleszállítás.

Női kabátok, paletók, gallérok, leánykabátkák,
szörmeárúk, blousok, gyermekköpenyek,
diszített női kalapok

meglepő olcsó, szabott árak mellett kaphatók

Nyomatott a „Csokonai“-nyomdában Debreczenben.